

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Рабочая программа по учебному предмету «Родной (татарский) язык»(углубленный) на 2022/2023 учебный год для обучающихся 4-го класса разработана в соответствии с требованиями:

*Федерального закона от 29.12.2012 № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»;

*Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования (утвержденный приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 31 мая 2021 г. № 286);

*Концепция преподавания родных языков народов России (утверждена решением Коллегии Министерства просвещения РФ от 1 октября 2019 года № ПК-3ВН);

*СП 2.4.3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи», утвержденных постановлением главного санитарного врача от 28.09.2020 № 28;

*СанПиН 1.2.3685-21 «Гигиенические нормативы и требования к обеспечению безопасности и (или) безвредности для человека факторов среды обитания», утвержденных постановлением главного санитарного врача от 28.01.2021 № 2;

*ООП СОО МБОУ «Гимназия №3 ЗМР РТ»;

*учебного плана МБОУ «Гимназия №3 ЗМР РТ»;

*рабочей программы воспитания МБОУ «Гимназия №3 ЗМР РТ».

Учебно-методическое обеспечение образовательного процесса

№	Авторы	Название	Год издания	Издательство
Для учителя				
1	Харисов Ф.Ф., Шакирова Г.Р., Сагдиева Р.К., Хисматова Л.К.	Татарский язык. 4 класс: учебник для образовательных организаций начального общего	2017	“ Магариф- Вакыт”

		образования с обучение на русском языке. (для изучающих татарский язык как родной) Казань. –		
	Харисов Ф.Ф., Шакирова Г.Р.	Методические пособия: Харисов Ф.Ф., Шакирова Г.Р. 3 класс.	2017	- Казань: Образование - время,
Для обучающихся				
1	Харисов Ф.Ф., Шакирова Г.Р., Сагдиева Р.К., Хисматова Л.К.	Татарский язык. 4 класс: учебник для образовательных организаций начального общего образования с обучение на русском языке(для изучающих татарский язык как родной) Казань. . –	2017	“ Магариф- Вакыт”

Данная рабочая программа рассчитана на 2 часа в неделю/68 часов в год (34 учебных недель).

Наименование разделов	Краткое содержание	Число часов
1-3 сыйныфларда үткәннәрне кабатлау Повторение пройденного в 1-3	1 – 3 нче сыйныфларда авазлар һәм хәрефләр турында үткәннәрне кабатлау: сузык һәм тартык авазлар; сүзләрнең басымын билгеләү; сүзләргә фонетик анализ ясау. Сүзлекләрдән кирәкле сүзләрне табу. Сүзлекләрнең төзелү принциплары турында мәгълүмат. Төрле типтагы сүзлекләр белән эшләү. Татар һәм рус телләрендә тамыр һәм кушымчалар турында өйрәнгәннәрне ныгыту. Төрле сүз төркемнәрен (исем, сыйфат, фигыльләрне) ясаучы кушымчалар. Сүз төзелешен тикшерү күнегүләрен үтәү.	9

<p>классах</p>	<p>Морфология һәм синтаксис буенча үткәннәрне кабатлау.</p> <p>Повторение пройденного о звуках и буквах в 1 - 3 классах: гласные и согласные звуки; определение ударения слов; составление фонетического анализа слов. Получение нужных слов из словарей. Информация о принципах построения словарей. Работа с разнотипными словарями. Закрепление изучения о корнях и окончаниях в татарском и русском языках. Окончания, образующие различные группы слов (существительные, прилагательные, глаголы). Выполнение упражнений по проверке составления слова. Повторение пройденного по морфологии и синтаксису.</p>	
<p>Морфология</p>	<p>Исем. Яңгырау, саңгырау һәм борын авазларына беткән исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Аларның дәрәс әйтелеше, язылышы һәм сөйләмдә дәрәс кулланылышы. Сыйфатның дәрәжә формалары, аларның дәрәс язылышы. Рус телендәге сыйфат дәрәжәләреннән аермасы.</p> <p>Сан. Микъдар һәм тәртип саннары. Аларның сөйләмдәге әһәмияте дәрәс куллану күнекмәләре. Татар телендә саналмышның кулланылу үзенчәлекләре. Алмашлыклар. Күрсәтү алмашлыклары, аларның сөйләмдәге әһәмияте.</p> <p>Фигыль. Үткән һәм килчәк заман хикәя фигыльләр. Аларның зат-сан белән төрләнеше. Хикәя фигыльләрнең барлык заман формаларын зат-сан белән төрләндерү, аларны сөйләмдә дәрәс куллану.</p> <p>Имя существительное. Склонение существительных, оканчивающиеся на звонкие, глухие и носовые звуки. Их правильное произношение, написание и правильное употребление в речи.</p> <p>Формы степени прилагательных, их правильное написание. Отличие степени прилагательных татарского языка от русского языка.</p> <p>Число. Количественные и порядковые числа. Их важное значение в речевых навыках - правильное использование. Особенности употребления нумерации в татарском языке.</p> <p>Местоимения. Указательные местоимения, их значение в речи.</p> <p>Глагол. Прошедшее и будущее время глагола изъявительного наклонения. Их склонение по лицам и числам. Склонение по лицам и числам всех временных форм глагола изъявительного наклонения, их правильное употребление в речи.</p>	<p>35</p>

<p>Синтаксис</p>	<p>Татар һәм рус телләрендә сүзтезмә һәм жөмлө, аларда сүзләрнең урнашу тәртибе. Жөмлөләрнең баш кисәкләре. Иянең исем һәм зат алмашлыклары белән белдерелүе. Хәбәрнең хикәя фигыль һәм сыйфатлар белән белдерелүе. Жөмләнең иярчен кисәкләреннән аергыч, аның сыйфат һәм тәртип саннары белән белдерелүе. Тәмамлык турында мәгълүмат. Жыйнак һәм жәенке жөмлөләр.</p> <p>Словосочетание и предложение в татарском и русском языках, порядок расположения слов в них. Главные члены предложения. Определение подлежащего именами существительными и личными местоимениями. Определение сказуемого глаголом изъявительного наклонения и прилагательными.</p> <p>Второстепенный член предложения - определение, оно выражается в имени прилагательном и порядковых числах.</p> <p>Информация о дополнении.</p> <p>Распространенные и не распространенные предложения.</p>	<p>26</p>
<p>Ел буенча үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау</p> <p>Повторение пройденного за год</p>	<p>Татарча-русча сүзлек белән эш. Русча- татарча сүзлек белән эш. “Дөрәс әйт һәм дөрәс яз!” сүзлеге белән эш. Аңлатмалы сүзлек белән эш.</p> <p>Работа с татарско-русским словарем. Работа с русско-татарским словарем. Работа со словарем «Правильно скажи и пиши правильно!».Работа с толковым словарем.</p>	<p>7</p>
	<p>Диктант-3 Изложение—1 БСУ-22</p>	<p>26</p>

	Диктант-3 Изложение—1 Развитие речи -22	
Барлыгы		68
Всего		

4 нче сыйныфның татар төркемендә ана теле фәне буенча планлаштырылган нәтижэләр.

Планируемые результаты изучения предмета (родной язык)

Изучаемый отдел	Предметные результаты		Метапредметные результаты	Личностные результаты.
	Ученик научится	Ученик получит возможность учиться		
1-3 сыйныфларда үткәннәрне	Аваз һәм хәрәфләрне аерырга; татар телендәге авазларга характеристика	Сүзләргә фонетик-график (аваз-хәрәф) анализы ясарга, дәрәсләктәге үрнәк	Танып-белү күнекмәсе. Танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү. 2. Уку мәсьәләсе тирәсендә	Татар теленә байлыгын, матурлыгын тоярга

<p>кабатлау</p> <p>Повторение пройденного в 1-3 классах</p>	<p>бирергә; татар алфавитын, андагы хәрефләрнең урнашу тәртибен, сүзләрне алфавит тәртибendә урнаштыру һәм кирәкле мәгълүматны эзләп табу өчен, алфавиттан файдаланырга өйрәнчәк.</p> <p>Различать звуки и буквы; дать характеристику звукам на татарском языке; научиться использовать татарский алфавит, порядок, в котором слова расположены в алфавите, и использование алфавита для поиска необходимой информации</p>	<p>буенча сүзләрне мөстәкыйль рәвештә тикшерергә һәм аның дәрәслеген дәлилләргә; сүзне дәрәс әйтү-әйтмәве яки сүз басымын дәрәс кую-куймавы хакында икеләнгән очракта, укучы үз жавабының дәрәслеген дәрәслектәге сүзлекчәдән карап яки укытучыдан мөстәкыйль рәвештә сорап белергә мөмкинлек алачак.</p> <p>Делать фонетико-графический (звуко-буквенный) анализ слов, самостоятельно проверить слова по образцу учебника и доказать его достоверность; в случае неверного высказывания или сомнения в правильности словесного ударения учащийся сможет проверить правильность своего ответа или самостоятельно спросить у учителя.</p>	<p>логик фикерләү. 3. Фикерләүдә логик чылбыр төзү 4. Сүзлекләр, башка эзләнү схемаларын актив куллана белү 5. Фонетик анализ ясау күнекмәләре булдыру.</p> <p>Регулятив күнекмә. Дәлилле итеп үз фикерен башкаларга житкерә белү, өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән продуктив уртақ гамәл оештыра белү.</p> <p>Коммуникатив. Яшьтәшләре белән бердәм эшчәнлекне оештыра, төркемгә берләшә, индивидуаль һәм төркемдә эшли белә. Дәлилле итеп үз фикерен башкаларга житкерә белү</p> <p>Познавательные навыки Определение когнитивных целей. 2. Логическое мышление вокруг проблемы обучения. 3. Построить логическую цепочку в мышлении 4. Умение активно пользоваться словарями и другими поисковыми схемами 5. Развивать навыки фонетического анализа.</p> <p>Регулятивные навыки: способность передавать свои идеи другим в качестве доказательства, уметь организовать продуктивные совместные действия со взрослыми и сверстниками.</p> <p>Коммуникативные навыки. Организует совместную деятельность со сверстниками, объединяется в группы, работает индивидуально и в группах. Возможность сообщить свое</p>	<p>өйрәнә; туган телне өйрәнүнең әһәмиятен аңлый; татар теленең эстетик кыйммәтен аңлый; туган телнең кешенең шәхси сыйфатларын үстерүдәге ролен аңлау</p> <p>Учится чувствовать богатство и красоту татарского языка; понимает важность изучения родного языка; понимает эстетическую ценность татарского языка; понимание роли родного языка в развитии личностных качеств человека</p>
--	--	--	---	---

			мнение другим в качестве доказательства.	
Морфология	<p>Исемнәрнең мәгънәсен, сорауларын, грамматик билгеләрен (берлек һәм күплек сан формаларын, килеш һәм тартым белән төрләнүен) үзләштерергә; сыйфатларның мәгънәсен, сорауларын, дәрәжә формаларын ; микъдар һәм тәртип саннарының мәгънәсен, сорауларын өйрәнә; фиғыльләрнең мәгънәсен, сорауларын , барлык-юклык, хәзерге, үткән, киләчәк заманнар, зат-сан формаларын билгеләргә өйрәнәчәк.</p> <p>Усвоить значение имени существительного, вопросы, грамматические признаки(формы единственного и множественного числа, падежа и склонение по принадлежности); значение прилагательных, вопросы, формы степеней; значение количественных и порядковых чисел; значение глагола,</p>	<p>Сүз төркемнәре: исем, сыйфат, фиғыль, зат алмашлыклары мәгълүмат алырга; тәкъдим ителгән тексттан (жөмләдән) өйрәнелгән сүз төркемнәрен табарга;</p> <p>төркемдә яки парларда фикер алышканда, үз уецны, хисләреңне белдерү өчен, төрле сөйләм чараларыннан файдалана белергә, эшчәнлегенне планлаштыру һәм, ситуациягә карап, аны регуляцияләргә, көйләргә мөмкинлек алачак.</p> <p>Получение информации из группы слов: существительное прилагательное, глагол личные местоимения; обмениваться мнениями в группе или парах, уметь пользоваться различными речевыми средствами, планировать свою деятельность и</p>	<p>Танып-белү күнекмәсе.</p> <p>1. Танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү.</p> <p>2. Укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра белүе, баяләве, үзенә кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве.</p> <p>Регулятив күнекмә. 1. Кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга ияреп гамәлләр кылу. 2. Эшләнгән эшкә бая бирү, сыйфатын һәм дәрәжәсен билгеләү</p> <p>Коммуникатив күнекмә.</p> <p>1. Яшьтәшләре белән төркемгә берләшү, индивидуаль һәм төркемдә эшли белү күнекмәсе булдыру. 2. Үз фикерләрен телдән һәм язмача жиктерә белү. 3. Башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;</p> <p>Познавательные навыки</p> <p>1. Определение познавательных целей.</p> <p>2. Способность ученика самостоятельно организовывать, оценивать и определять область своих интересов.</p> <p>Регулятивные навыки</p> <p>1. Помнить правила, инструкции и действовать соответственно. 2. Оценивать проделанную работу, определять качество и уровень</p> <p>Коммуникативные навыки.</p> <p>1. Объединяться со сверстниками, развивать индивидуальные и групповые</p>	<p>Үз алдыңа максат кую, аңа ирешү юлларын эзләү; уңышларыңа яки уңышсызлыкларыңа, аларның сәбәпләренә дәрәс бая бирү, индивидуаль эшчәнлек стилин формалаштыру:</p> <p>Ставить перед собой цели, находить способы их достижения, правильно оценивать свои успехи или неудачи, их причины, формирование стиля индивидуальной деятельности:</p>

	вопросы, положительная и отрицательная форма глагола; научиться определять глаголы по лицам и числам, также настоящее, прошедшее и будущее время.	регулировать ее, настраивать, исходя из ситуации.	навыки. 2. Способность выражать свои мысли устно и письменно. 3. Слушать других и давать советы;	
Синтаксис	<p>Укучы сүз, сүзтезмә һәм жөмлэләрне бер-берсеннән аерырга; жөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен табарга; тиндәш кисәкле жөмлэләрне аерырга. өйрәнәчәк.</p> <p>Ученик научится различать слова, словосочетания и предложения друг от друга; находить главные и второстепенные члены предложения; научится различать однородные члены предложения.</p>	<p>Жөмләнең баш кисәкләрен таба белергә; аергыч һәм тәмамлыкны һәм аерырга; жыйнак һәм жәнке жөмлэләрне аерырга; сүзләрне төгәл, урынлы һәм сәнгатьле куллану ягыннан, үзеңнең һәм башкаларның сөйләмен дәрәс бәяли белергә, үз сөйләмендәге хаталарны танырга һәм төзәтергә ; күнегүләр эшләү вакытында, язма сөйләмдә һәм телдән сөйләмдә күнекмәләрне камилләштерергә мөмкинлек алачак.</p> <p>Получит возможность находить главные члены предложений; отличать дополнение и определение; отличать распространенные и не распространенные предложения; правильно оценить свою речь и речь</p>	<p>Танып-белү күнекмәсе. 1. Танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү 2. укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра белүе, бәяләве, үзенң кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве.</p> <p>Регулятив күнекмә. 1. Үз эшчәнлегенң нәтижәле булуына ирешү, үз эшчәнлегенне контрольгә алу. 2. Укыгучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләренң җавапларын бәяләү. 3. Кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга иярәп гамәлләр кылу.</p> <p>Коммуникатив күнекмә. 1. Төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү. 2. Үз фикерен дәлилли белү, тормыштан мисаллар китерү. 3. Төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтижә ясау.</p> <p>Познавательные навыки 1. Определение познавательных целей. 2. Способность самостоятельно организовать, оценить и определить область интересов ученика.</p> <p>Регулятивные навыки. 1. Достижение эффективности своей собственной деятельности, контроль над своей собственной деятельностью. 2. Оценка</p>	<p>Шәхеснең әхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү: милли горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру; әхлак нормаларын, жәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү.</p> <p>Повышение нравственных и духовных качеств личности: формирование чувства национальной гордости и гражданства; усвоение нравственных норм, правил жизни в обществе;</p>

		других с точки зрения точного, уместного и выразительного применения слов, признавать и исправлять ошибки в своей речи; совершенствовать навыки при выполнении упражнений, письменной речи и устной речи.	своей работы с учителем и ответов сверстников. Коммуникативные навыки 1. Действовать на основе разных мнений. 2. Способность обосновывать собственное мнение, приводить примеры из жизни. 3. Слушать разные ответы, сравнивать, делать выводы.	
Ел буена үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау	Ел буе үткәннәрне кабатлау. Төп билгеләр буенча татар теленең авазларын классификацияләргә; сүзләрнең лексик мәгънәсен билгеләргә; сүзләрне төзелеше буенча тикшерергә өйрәнәчәк. Повторение пройденного за год. По основным признакам учатся классифицировать звуки татарского языка; определять лексический смысл слов; проверять по строению слов.	Тема буенча фикер алышуда актив катнашырга, үз фикереңне башкаларны ышандырырлык төпле дәлилләр белән житкерә белергә мөмкинлек алачак. Возможность активно участвовать в дискуссиях по теме, возможность представить свое мнение с вескими аргументами, убедительными для других.	Танып-белү күнекмәсе. 1. Танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү 2. укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештырабелүе, бәяләве, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве. Регулятив күнекмә. 1. Үз эшчәнлегенң нәтижәле булуына ирешү, үз эшчәнлегенң контрольгә алу. 2. Укыгучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләрнең җавапларын бәяләү. 3. Кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга иярәп гамәлләр кылу. Коммуникатив күнекмә. 1. Төрле фикерләрне исәпкә алып эш итү. 2. Үз фикерен дәлилли белү, тормыштан мисаллар китерү. 3. Төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтижә ясау Познавательные навыки 1. Определение познавательных целей. 2. Способность самостоятельно организовать, оценить и определить область интересов ученика. Регулятивные навыки. 1. Достижение	Үз гамәлләренә аңлы һәм җаваплы караш булдыру; башка кешеләр белән диалог оештырырга эзер булу һәм үзара аңлашуга ирешү; сәламәт һәм куркынычсыз яшәү рәвеше кыйммәтләре булу; кеше матурлыгын аңлау аша, үз илеңнең мәдәният тарихына хөрмәт булдыру Создание сознательного и ответственного отношения к своим действиям; готовность организовать диалог с другими людьми и добиться взаимопонимания;

			<p>эффективности своей собственной деятельности, контроль над своей собственной деятельностью. 2. Оценка своей работы с учителем и ответов сверстников.</p> <p>Коммуникативные навыки. 1. Действовать на основе разных мнений. 2. Способность обосновывать свое мнение, приводить примеры из жизни. 3. Слушать разные ответы, сравнивать, делать выводы.</p>	<p>наличие ценностей здорового и безопасного образа жизни; уважение к истории культуры своей страны, через понимание красоты человека.</p>
--	--	--	---	--

Программой предусмотрено проведение 4
контрольных работ

№	Тема раздела	Вид контроля	
		Контрольная работа	Практическая работа (ПР)

1.	Повторение раздела окончания, делающие разные части речи	1	-
2.	Понятие о прилагательном	1	-
3.	Понятие о количественных числительных, порядковых числительных и собирательных числительных	1	-
4.	Однородные члены предложения, рядом с ними знаки препинания	1	-

Календарно-тематическое планирование

Тематическое планирование по родному(татарскому) языку (углублённый) для 4-го класса составлено с учетом рабочей программы воспитания.

Воспитательный потенциал данного учебного предмета обеспечивает реализацию следующих целевых приоритетов воспитания обучающихся гимназии:

- развитие ценностного отношения к семье как главной опоре в жизни человека и источнику его счастья;

- развитие ценностного отношения к труду как основному способу достижения жизненного благополучия человека, залогом его успешного профессионального самоопределения и ощущения уверенности в завтрашнем дне;
- развитие ценностного отношения к своему Отечеству, своей малой и большой Родине как месту, в котором человек вырос и познал первые радости и неудачи, которая завещана ему предками и которую нужно оберегать;
- развитие ценностного отношения к знаниям как интеллектуальному ресурсу, обеспечивающему будущее человека, как результату кропотливого, но увлекательного учебного труда;
- развитие ценностного отношения к культуре как духовному богатству общества и важному условию ощущения человеком полноты проживаемой жизни, которое дают ему чтение, музыка, искусство, театр, творческое самовыражение;
- развитие ценностного отношения к окружающим людям как безусловной и абсолютной ценности, как равноправным социальным партнерам, с которыми необходимо выстраивать доброжелательные и взаимоподдерживающие отношения, дающие человеку радость общения и позволяющие избегать чувства одиночества;
- развитие ценностного отношения к самим себе как хозяевам своей судьбы, самоопределяющимся и самореализующимся личностям, отвечающим за свое собственное будущее.